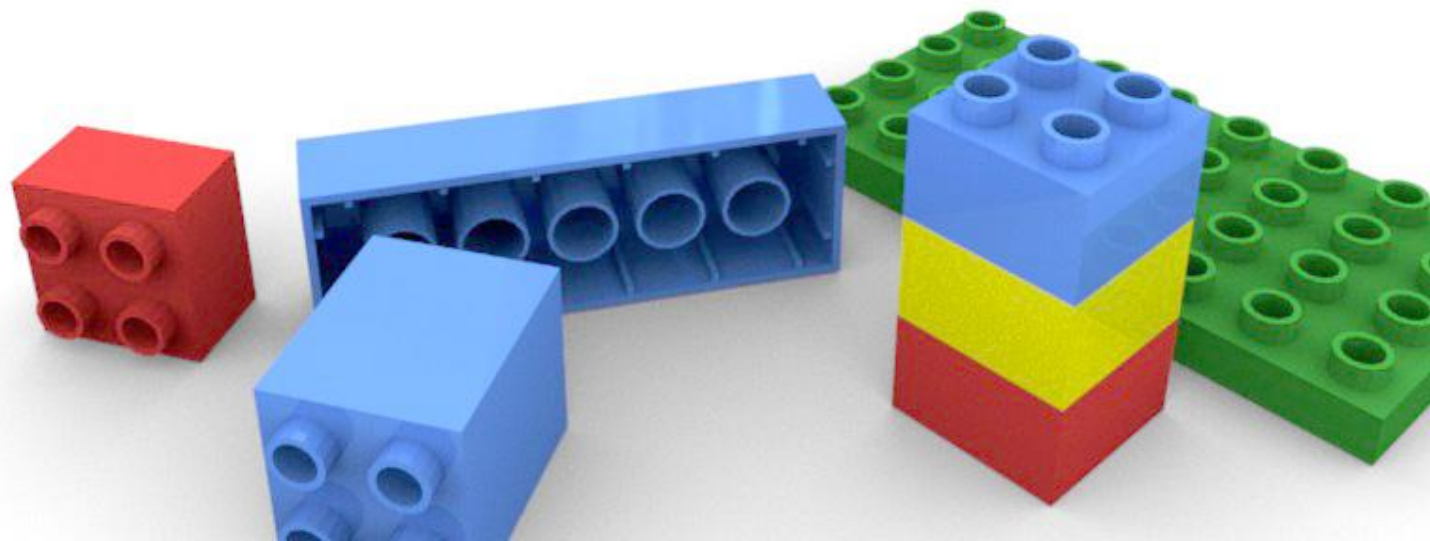

Praktikum zgodnje obravnave
Društvo DS Slovenija
25. April 2015

**MREŽA PODRŠKE
INKLUZIVNOM PREDŠKOLSKOM ODGOJU:
iskustva i primjeri dobre prakse
dr. Sanja Šimleša**

“Odrastimo zajedno ”(projekt HURID-a)

- 2009. -.....danas
- 2011/2012 godina: uključeno 22 djece s teškoćama u razvoju (raspoređeni na 10 vrtića Grada Zagreba)
- 2012/2013 godina: uključeno 10 djece s teškoćama u razvoju (raspoređeni na 6 vrtića Grada Zagreba)
- 2014/2015 GODINA: uključeno 19 djece teškoćama u razvoju (raspoređeni na 9 vrtića Grada Zagreba)

Odrastimo zajedno – podrška uključivanju djece s razvojnim teškoćama u redovne vrtiće

Dva cilja:

1. pružanje (nužne) potpore djeci s teškoćama u razvoju za uspješno uključivanje u dječje vrtiće u mjestu stanovanja
 2. prevencija isključivanja iz predškolskih programa one djece za koju se tijekom odrastanja uoči da imaju atipičnu razvojnu putanju
- aktivnosti:
 - senzibilizacija javnosti
 - edukacija osoblja u predškolskoj ustanovi
 - edukacija pomagača
 - pružanje konkretne podrške samom djetetu, ostaloj djeci u skupini te njihovim odgojiteljima

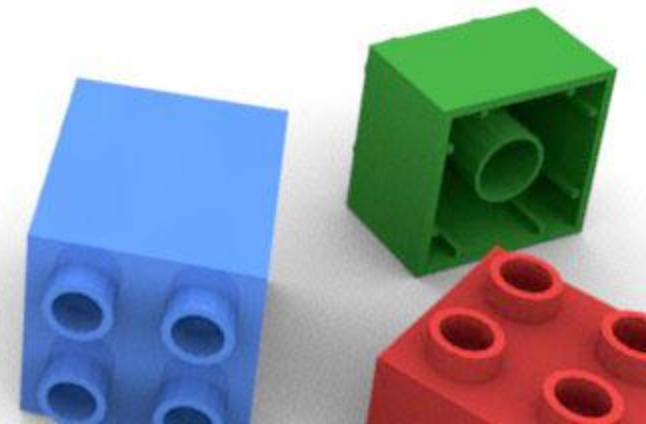
Ovaj projekt se provodi uz potporu:

Republika Hrvatska
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

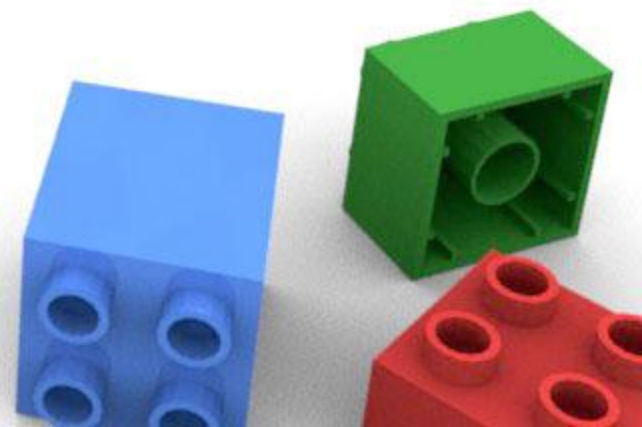

Grad Zagreb

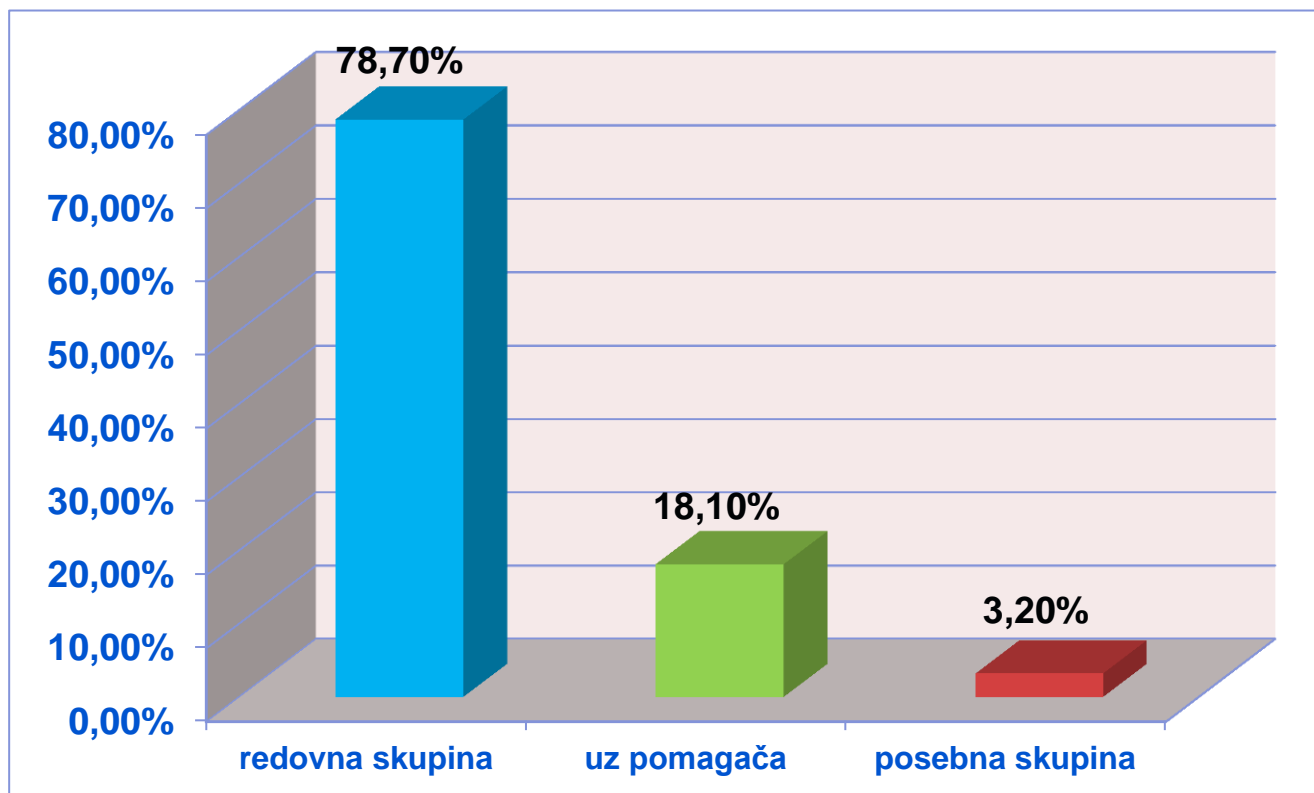

Tko ima prednost pri upisu?

DJEČJIVRTIĆ	DJECA UREDNOG RAZVOJA			DJECA S TEŠKOĆAMA		
	UKUPNO prijavljeno	UPISANO	NEUPISANO	UKUPNO prijavljeno	UPISANO	NEUPISANO
UKUPNO	65 733	57 445 (87,39%)	8 288 (12,61%)	1 856	1 746 (94,07%)	110 (5,93%)

Način uključivanja djece s teškoćama u razvoju

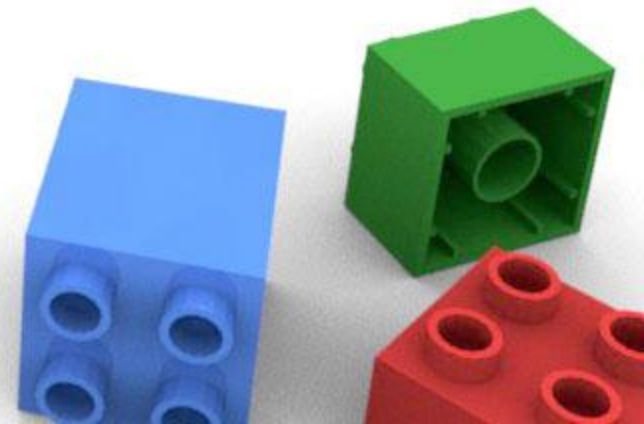
U pedagoškoj godini 2010./2011. je 61,9% redovnih vrtića izvijestilo o upisanoj djeci s razvojnim teškoćama.

Dosadašnja iskustva: uključivanje uz educiranog pomagača

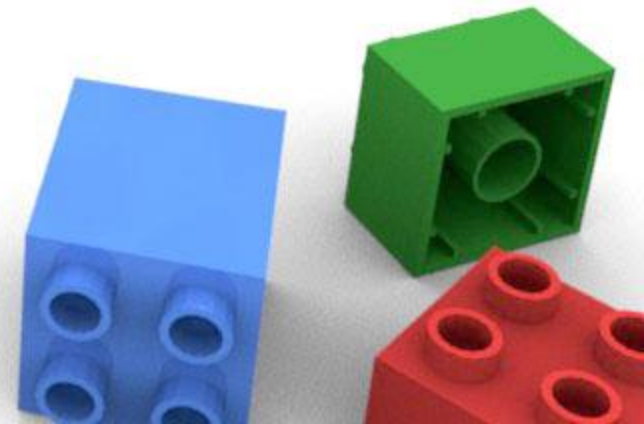
- razrađen je protokol uključivanja
- pomagači su volonteri (studenti)
- provode se edukacije za pomagače
- uvodi se supervizija/mentoriranje pomagača
- analizira se uloga educiranog pomagača u grupi

- pozitivna iskustva:
 - povećan broj uključene djece
 - tolerancija i prihvaćanje različitosti
 - motiviranost i domišljatost

Protokol uključivanja

- ✓ Vrtić iskaže potrebu za pomagačem za dijete s razvojnim teškoćama
- ✓ Voditeljica projekta ili suradnik na projektu (HURID) pronalazi i educira pomagača (studenti psihologije, pedagogije, logopedije, rehabilitacije, odgojnih znanosti)
- ✓ Sklapa se sporazum između HURID-a i vrtića

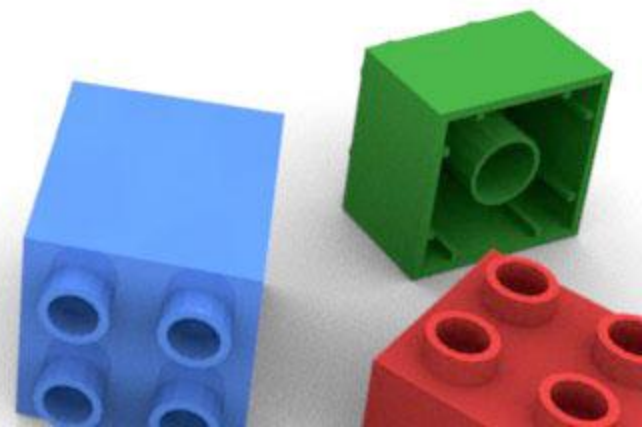

Edukacija pomagača

20 sati edukacije:

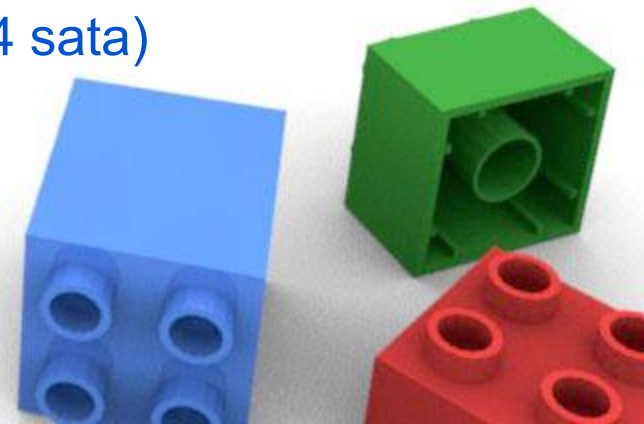
TEME:

- ✓ Uloga pomagača u vrtićkoj skupini (2 sata)
- ✓ Iskustvo pomagača pri pružanju podrške djetetu s teškoćama u redovnom vrtiću (2 sata)
- ✓ Opažanje rane komunikacije (4 sata)

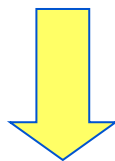
Edukacija pomagača

- ✓ Poticanje rane komunikacije (2 sata)
- ✓ Kako smanjiti nepoželjna ponašanja? (2 sata)
- ✓ Teškoće s hranjenjem (2 sata)
- ✓ Igra kod djece s poremećajem iz autističnog spektra (2 sata)
- ✓ Poticanje djece s višestrukim teškoćama (4 sata)

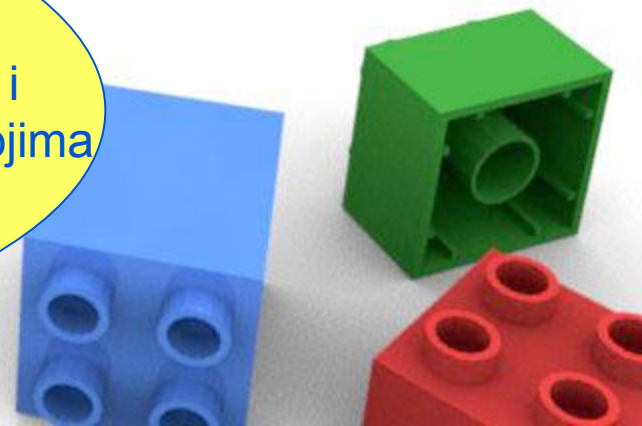

Supervizija/mentoriranje pomagača

- ✓ Individualna supervizija: Postavljanje ciljeva podrške i metoda i načina provođenja podrške
- ✓ Grupna supervizija: jednom mjesečno

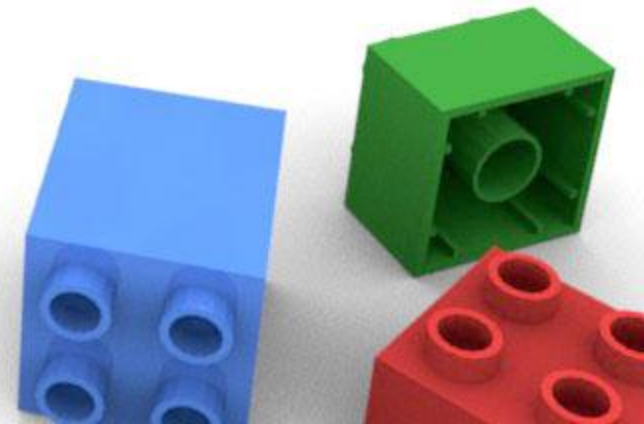

Pomagači sudjeluju u rješavanju problema na koje nailaze njihove kolege te na taj način često i sami dolaze do načina rješavanja problema s kojima se oni sami suočavaju u skupini.

Supervizija/mentoriranje pomagača

- ✓ Supervizija vezana uz stručna pitanja podrške djetetu
- ✓ Supervizija vezana uz probleme/teškoće u komunikaciji s odgojiteljima, roditeljima, stručnim timom

Perspektive dionika: dijete s razvojnim odstupanjem

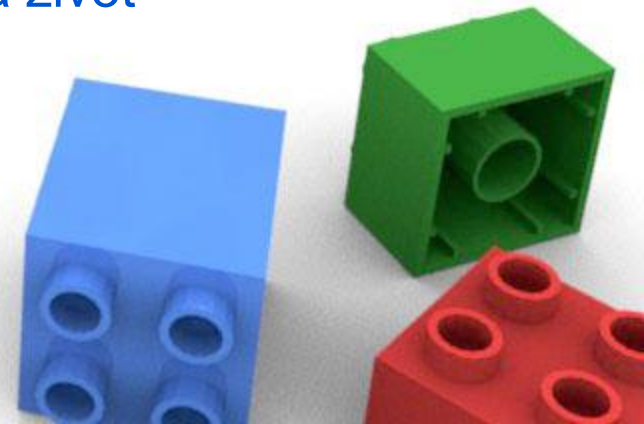

- od besciljnog hodanja do igre
- od pasivnosti do suradnje
- od nepoželjnih ponašanja do komunikacije
- od isključenosti do uključenosti

Perspektive dionika: roditelj djeteta s razvojnim odstupanjem

- dijete je u društvu vršnjaka
- zna da je dijete na sigurnom
- zna da je proces učenja potpomognut i dodatne obrazovne potrebe zadovoljene
- može se posvetiti svojoj profesiji i zarađivati za život

Perspektive dionika: djeca urednog razvoja u skupini

prije davanja modela:

- ne znaju se približiti
- zbunjeni su ponašanjem djeteta koje je drugačije
- izdvajaju ga iz svoje igre
- nestrpljivi su i nagli
- neosjetljivi na potrebe drugih

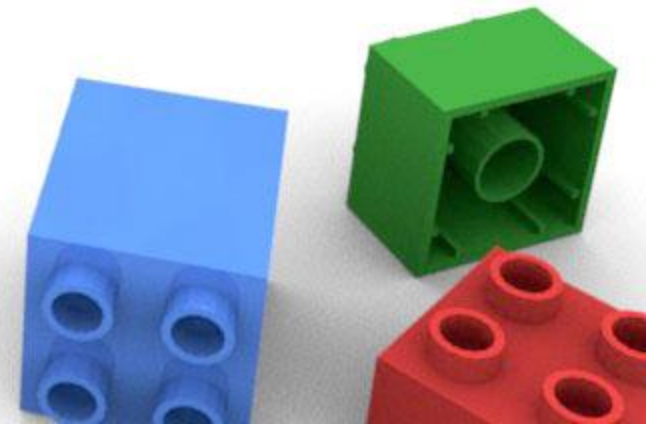
poslije davanja modela:

- nude pomoć i aktivno uključuju
- zagovaraju prava kod druge djece
- prilagođavaju igru
- strpljivo surađuju
- pokazuju empatiju

Perspektive dionika: roditelji djece bez teškoća

- žele biti obaviješteni
- pokazuju visoku razinu roditeljske solidarnosti
- osobito učinkoviti – roditeljski sastanci
 - roditelj djeteta s teškoćama informira ostale o ograničenjima i edukacijskim potrebama svog djeteta

Perspektive dionika: pomagači

na početku školske godine:

- nesigurnost
- čest osjećaj neučinkovitosti
- zbunjenost različitim stavovima odgojitelja, roditelja, stručnog tima
- ovisnost o teorijskom znanju

na kraju školske godine:

- razumijevanje načina učenja djece predškolske dobi
- oduševljenost stupnjem promjena, vrijednost *metode malih koraka*
- razumijevanje različitih perspektiva
- senzibilitet za individualne razlike i kreativno rješavanje problema

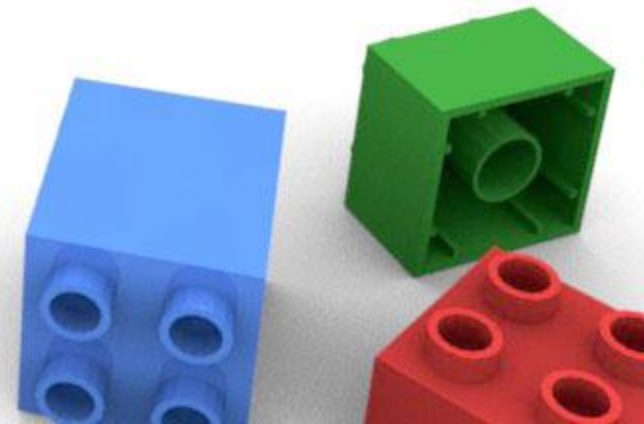
„...strpljivost se isplatila...”

Perspektive dionika: odgojitelji i stručni tim

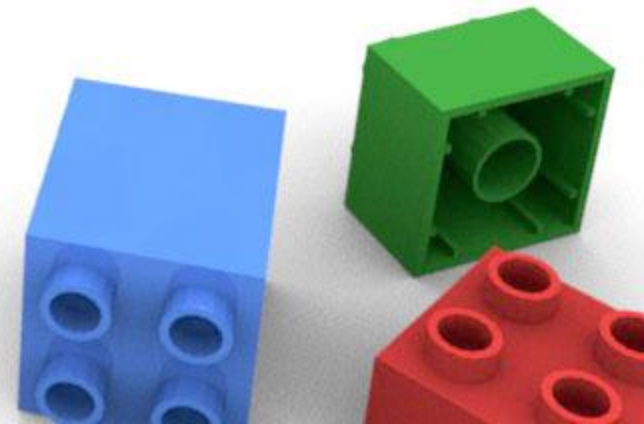
*Što je potrebno za uspješno uključivanje
djeteta s teškoćama u razvoju
u redovnu skupinu?*

Perspektive dionika: odgojitelji i stručni tim

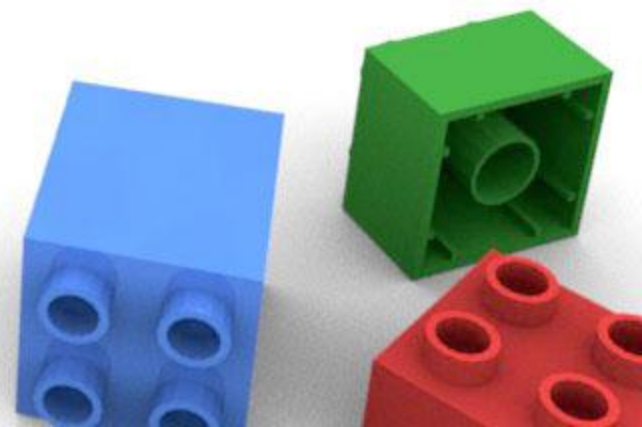
Rang lista promjena za uspješnije uključivanje:

1. dodatna educiranost odgojitelja
2. manji broj djece u skupini
3. veći broj djelatnika u skupini
4. timska supervizija
5. bolja suradnja s ustanovama izvan vrtića (dom zdravlja, itd.)
6. bolja suradnja između redovnih i specijalnih ustanova

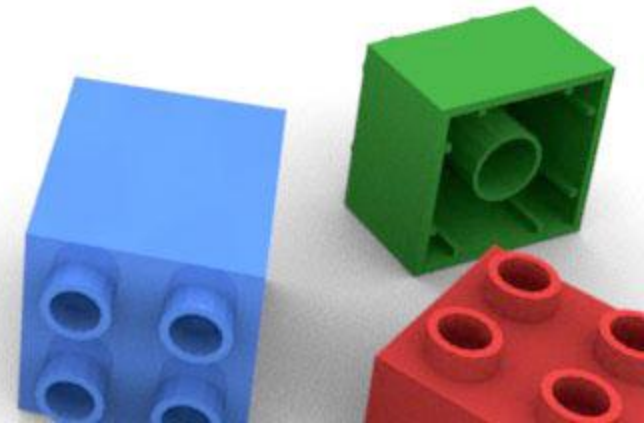
Zamke pri uključivanju

- „probat ćemo bez pripreme“, a ako se jave problemi, tražit ćemo rješenje
- manjak povjerenja – roditelji ne žele pokazati dokumentaciju
- pomagač kao individualni terapeut djetetu
- ...

Zamke pri uključivanju

- Nedostatna znanja o djeci urednoga razvoja i djeci s razvojnim odstupanjima
- Nedostatna znanja o primjerenom poticanju djece s razvojnim odstupanjima
- Nejasna uloga pomagača u odnosu na odgojitelja
- Ponekad pomagač preuzima ulogu individualnog terapeuta djeteta
- Pomagačima i odgojiteljima je teško osmisliti male kratkoročne ciljeve za dijete i osmisliti aktivnosti prema tom cilju
- Ponekad su pomagači i odgojitelji demotivirani jer dijete sporo napreduje i prestaju ulagati dovoljno truda u podršku djetetu

Djeca s razvojnim odstupanjem

... mogu dati:

- poticaj da se bolje razumiju potrebe sve mlađe djece i njihovih obitelji
- nove oblike partnerstva između institucija, civilnog sektora i članova zajednice
- poticaj da se odgojno-obrazovni rad s djecom doista individualizira
- ostaloj djeci stvoriti dodatne prilike za učenje prosocijalnih vještina

